

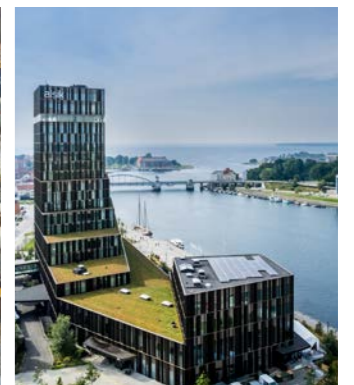
2023

Bære-
dygtigheds-
rapport

**BITTEN &
MADS CLAUSENS FOND**
TIL GAVN FOR DANFOSS

Indhold

Om denne rapport	4
Forord af bestyrelsesformand og direktør	5
Introduktion	
Bitten & Mads Clausens Fond	6
Fundats, bæredygtighed og governance	7
Aktivt ejerskab af Danfoss A/S	
Integration af bæredygtighed i alt hvad Danfoss gør	10
Aktivt ejerskab af driftsaktiviteter	
Certificering og bæredygtighedsstrategi peger fremad	14
Formueforvaltning	
Øget fokus på bæredygtighed	18
Projekter og uddelinger	
Bæredygtighed i uddelinger	20
ProjectZero – Fra det lille til det store nul	22

Om denne rapport

Bæredygtighedsrapport for 2023 er den ottende udgivet af Bitten & Mads Clausens Fond (Fonden) og den tredje selvstændige afrapportering på Fondens arbejde med bæredygtighed i egne aktiviteter

Fra 2016-2020 fokuserede Fondens bæredygtighedsrapporter på Danfoss A/S' aktiviteter, som er Fondens største aktiv og datterselskab. I 2021 var Fondens engagerede ejerskab af driftsselskaber vokset til en størrelse, der kaldte på afrapportering i egen ret.

Bæredygtighedsrapporten for 2023 udgør også Fondens afrapportering i henhold til Årsregnskabslovens §99a. Redegørelse i henhold til §99b indgår i både denne rapport og Fondens årsrapport for 2023.

Fonden bakker op om FN's verdensmål, hvor særligt fire verdensmål ses som relevante i fortolkningen af Fondens fundats: Verdensmål 4, 8, 11 og 13.

Forord

Kære læser,

Bæredygtighed er et begreb, der favner bredt og rummer mange elementer.

For Bitten & Mads Clausens Fond handler den grønne agenda især om energioptimeringer og CO₂-reduktioner. Det er indenfor de områder at Danfoss, Fondens største aktiv og datterselskab, udvikler sine løsninger og derved bidrager til at reducere de globale udledninger af CO₂.

Fonden støtter op om det fokus i projekter som f.eks. ProjectZero, der har medvirket til, at Sønderborg har opnået 57% CO₂-reduktion siden 2007. Arbejdet for at nå nullet i 2029 fortsætter, og samtidig er interessen for ProjectZeros løsninger voksende. Delegationer fra flere lande søger inspiration i de konkrete eksempler i Sønderborg, som demonstrerer, hvordan man med en systematisk indsats kan skabe integrerede og overførbare energisystemer, der fører til kosteffektive CO₂-reduktioner.

Fonden arbejder desuden for at sikre et bæredygtigt lokalsamfund rundt om Danfoss' hovedkvarter. Et nærområde med social og lokal udvikling er højt prioriteret, fordi det er Fondens erklærede mål at bidrage til, at Danfoss A/S kan fortsætte sin vækst i et område kendetegnet ved attraktive boliger og infrastruktur, såvel som uddannelses- og kulturtilbud. Investeringerne i f.eks. Sønderborg Lufthavn og Steigenberger Alsik Hotel & Spa skal ses i den kontekst, og er i Fondens perspektiv centrale elementer i arbejdet med bæredygtighed.

Fonden balancerer de forskellige udlægninger af bæredygtighed i sine aktiviteter, og ofte indfries begge i samme projekt. Det afspejles bl.a. i Alsik, som i 2023 har arbejdet for at blive Green Key-certificeret, og det ses i ProjectZeros involvering i planerne for lufthavnens modernisering og udvidelse.

Med de nye krav indbygget i EU's Corporate Sustainability Reporting Directive kan nye elementer af bæredygtighed finde indpas i Fondens afrapportering. Sammen med Danfoss omfattes Fonden af det nye direktiv fra 2025, og arbejdet er påbegyndt og tager yderligere fart i 2024.

God fornøjelse med at læse Fondens bæredygtighedsrapport for 2023.

Per Egebak Have
Bestyrelsesformand

Lars Tveen
Direktør

Introduktion

Bitten & Mads Clausens Fond

Siden 1971 har ejerskabet af Danfoss A/S været placeret i Bitten & Mads Clausens Fond (Fonden). Bitten Clausen stiftede Fonden for at sikre Danfoss' fremtid med udgangspunkt i en stærk lokal forankring.

Fonden er i dag en af Danmarks største erhvervsdrivende fonde og via sit formål om at virke til gavn for Danfoss, har den haft stor indflydelse på udviklingen af den sønderjyske egn, der er hjemsted for virksomheden.

Fonden bidrager i tråd med sin formålsparagraf til et samfund i udvikling omkring Danfoss' hovedkontor og har især inden for de seneste ca. 20 år med succes investeret målrettet i aktiviteter, der fremmer et miljømæssigt og socialt bæredygtigt lokalmiljø i Sønderjylland.

Fondens grundkapital udgøres af A-aktier i Danfoss A/S. Derudover har Fonden en rådighedskapital via B-aktier i Danfoss, samt øvrige investeringer, der foretages i overensstemmelse med Fondens investeringsstrategi.

→ **Alssundbroen som forbinder Als og Jylland er en vigtig del af den lokale infrastruktur.**

På generalforsamlingen i Danfoss A/S i 2024 godkendes årets udbytte til aktionærene, og Fonden vil efterfølgende modtage udbytte svarende til sin ejerandel.

Med udgangspunkt i rammerne for Fondens arbejde, sådan som de er beskrevet i fundatsen, er aktiviteterne i høj grad centreret omkring lokalsamfundet. Der er bl.a. et fokus på at styrke Danfoss' mulighed for at tiltrække arbejdskraft gennem en infrastruktur, der gavner virksomheden og dens medarbejdere. Fonden har endvidere et stort fokus på at investere i aktiviteter, der fremmer et lokalt og uddannelsesmæssigt innovativt miljø i Sønderjylland, samt i aktiviteter som gør området attraktivt for såvel turister som tilflyttere. En særdeles bæredygtig og virksomhedsnær aktivitet er Fondens engagement i ProjectZero, der har som mål at gøre Sønderborg CO₂-neutral i 2029.

Fondens bestyrelse drøfter med afsæt i igangværende projekter ESG i det løbende arbejde. Det er et arbejde, som er under udvikling, og hvori nærværende rapport udgør et centralt element.

Fundats, bæredygtighed og governance

Fondens formål har siden 1971 været at agere "til gavn for Danfoss". Fondens fundats fastslår, at når hovedformålet om at sikre Danfoss er opnået, kan Fonden støtte andre aktiviteter, som indirekte er til gavn for virksomheden. Det er et bærende princip for Fondens uddelinger og investeringer, at det, der gavner den lokale udvikling og/eller fremmer interessen for ingeniør og naturvidenskab, lever op til det formål.

Med det som omdrejningspunkt har Fonden de sidste knap 20 år investeret målrettet i bl.a. infrastruktur, byudvikling og uddannelse i området omkring Sønderborg. Indsatser som blev intensiveret efter at der omkring årtusindskiftet forelå rapporter, der forudså en negativ fremtidig udvikling i vækst og velfærd i Sønderjylland.

Bæredygtighed i Fondens arbejde

Det daglige arbejde i Fonden sker inden for fem spor, som kan ses nærmere beskrevet i Fondens årsrapport.

I figuren på næste side præsenteres de af fondens aktiviteter, som har relevans for arbejdet med bæredygtighed. Det fremgår af figuren, at bæredygtighed håndteres forskelligt afhængig af aktivitet. I nærværende rapport beskrives tilgang og fremdrift for hvert område nærmere i rapportens selvstændige kapitler.

Fokus fastholdes nu og fremover, samtidig med at Fonden vil forholde sig til, om og hvordan konkrete bæredygtighedsemner har betydning for Fondens aktiviteter og egen drift. Det vil ske ved udarbejdelsen af en dobbelt væsentlighedsanalyse, der optræder som et af en række krav i den danske årsregnskabslov gældende fra 1. juli 2024 i overensstemmelse med EU's Corporate Social Responsibility Directive (CSRD).

Fonden omfattes af de nye rapporteringskrav fra regnskabsåret 2025, og vil i 2024 fortsætte arbejdet med at leve op til disse.

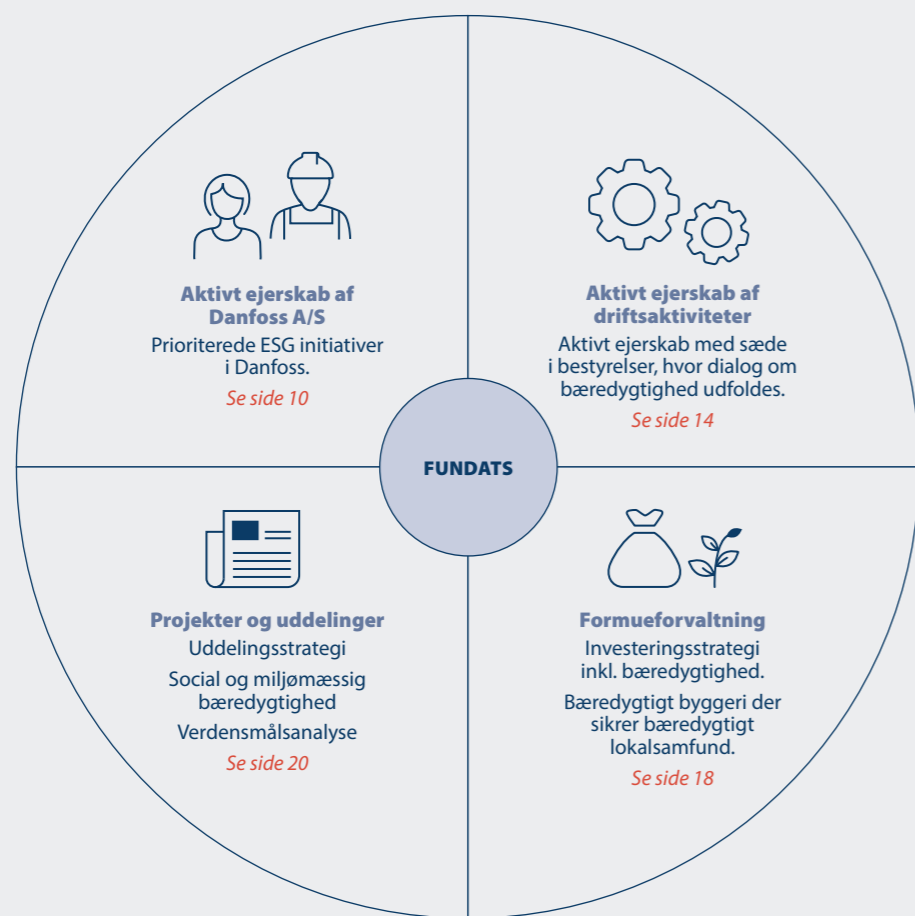
Fondens bestyrelse har i 2023 taget stilling til en proces for prioritering af de nye rapporteringskrav. Det vurderes i det arbejde, at de aktiviteter der er væsentlige i Fondens regi er hhv. Hotel og Restauration (Steigenberger Alsik Hotel og Spa), Luftfart (Sønderborg Lufthavn A/S og BMC Aviation

↑ **I Universe Science Park fremmes interessen for naturvidenskab gennem leg.**

A/S) samt fast ejendom. Danfoss A/S er som Fondens største datterselskab især af væsentlig betydning, og der fokuseres på at følge Danfoss' proces med de nye rapporteringsstandarder tæt, så der skabes synergi og overensstemmelse i tilgangen og afrapporteringen.

Fondens fokus på bæredygtighed

Governance

Fonden har en tostrengt ledelsesstruktur bestående af en bestyrelse og en direktion. Bestyrelsen har nedsat to komitéer: Investeringskomitéen, som monitorerer arbejdet med Fondens likvide rådighedskapital, og Projekt- og Uddelingskomiteen, som prioriterer projekter og uddelinger ud fra Fondens uddelingspolitik og fundats.

Den samlede ledelse har ansvar for bæredygtighed og lovgivningsbestemte forpligtelser i forhold til samme. Det drejer sig også om paragraf 99a og b i Årsregnskabsloven angående henholdsvis redegørelse for samfundsansvar og måltal for det underrepræsenterede køn i det øverste ledelsesorgan.

Fonden arbejder for, at virksomheder og projekter under Fondens betragtes som bæredygtige, ansvarlige og med orden i eget hus. Begrebet bæredygtighed samler og balancerer i den forbindelse hensyn til miljømæssig, social, og ledelsesmæssig ansvarlighed (ESG). Fondens øver-

indflydelse gennem repræsentation i bestyrelserne, for de virksomheder man har investeret i.

Redegørelse for samfundsansvar

Paragraf 99a definerer, at arbejdet med samfundsansvar tager stilling til følgende områder:

- Miljøforhold, herunder virksomhedens arbejde med at reducere klimapåvirkningen ved virksomhedens aktivitet
- Sociale forhold herunder personaleforhold
- Respekt for menneskerettigheder
- Bekæmpelse af korruption og bestikkelse

Endvidere skal Fondens i relation til paragraf 99a angive sin forretningsmodel (se ovenstående afsnit om bæredygtighed i Fondens arbejde og governance) og redegøre for politikker, handlinger og resultater indenfor de ovenstående emner og meddele, hvordan risici kan påvirke den rapporterende enheds aktiviteter.

Fonden har ikke nedfældet egne politikker for ovenstående områder. I overensstemmelse med lovgivning læner den sig op ad sit største aktiv, Danfoss A/S. Danfoss' politikker er samlet i en "Policy on Business Conduct", som inkluderer politikker for følgende områder: Miljø og arbejdsmiljø, sundhed og trivsel, personale, menneskerettigheder, etik og compliance (herunder anti-korruption) og bæredygtighed.

Fonden forudser, at der i forbindelse med nye krav i årsregnskabsloven vil opstå behov for nye fondsnære politikker. Det kan ske med basis i udarbejdelsen af en dobbelt væsentlighedsanalyse, som er planlagt i 2024. Opdaterede politikker for Fondens vil sikre, at Fondens har governance-dokumenter, der korresponderer med Fondens fokus og med kravene i årsregnskabsloven.

Fonden benytter endnu ikke due diligence processer for miljø og sociale forhold. Forberedelserne frem mod rapportering ud fra ny lovgivning vil vise, om dette forhold vil ændre sig. Det samme gælder også konkrete handlinger og resultater ift. respekt for menneskerettigheder.

Risikoanalyse

Fonden har i løbet af 2023 ikke identificeret risici knyttet direkte til Fondens arbejde. Fondens eksistens og virke er i kraft af fundatsen direkte forbundet med Danfoss A/S, hvorfor den væsentligste risiko for Fondens er trusler mod Danfoss A/S' forretning. Derfor er Danfoss' evne til at håndtere risici afgørende for Fondens, og virksomhedens risikoanalyse relateres til Fondens.

Fonden forventer ikke fremtidige hændelser med overtrædelse af menneskerettigheder, antikorrupition eller bestikkelse.

Konkrete handlinger og tiltag i 2023 i relation til drifts-selskaber og uddelinger beskrives på siderne 14 og 20 i denne rapport.

Handlinger og resultater

Bæredygtighed og samfundsansvar er indlejret i Fondens fundats, og det betyder, at der løbende tages stilling til integration heraf i projekter og aktiviteter. Læs mere på s. 14-19 om Fondens andre driftsaktiviteter. I forhold til støttede projekter beskrives påvirkningsmulighederne i denne rapport's kapitel om projekter og uddelinger (s. 20).

Fonden har i 2023 fortsat løftet kompetenceniveauet i forhold til ESG, ved at medarbejdere på flere niveauer har deltaget i kurser, konferencer, webinarer og møder. I Fondens ejendomsafdeling og formueforvaltning er der tilført ressourcer med kompetencer indenfor ESG, og der er ansat en HR-partner i Fondens drift, som bidrager til at udvikle og

kvalificere Fondens tilgang til området, og de nye regler for afrapportering heraf. Funktionen rummer, udover håndtering af Fondens egen drift, bistand til aktiver under Fondens, i det omfang det skønnes relevant.

Foran ligger et arbejde med at definere væsentlige emner og etablere KPI'er og handlingsplaner for disse. Dette vil være en afledt effekt af arbejdet med dobbelt væsentlighed og tilrettelæggelse af rapportering i overensstemmelse med andre nye rapporteringskrav, som udføres i 2024.

Måltal for det underrepræsenterede køn

Årsregnskabslovens paragraf 99b kræver, at Fondens har sat måltal for det underrepræsenterede køn i det øverste ledelseslag. Fondens har derfor måltal for kvinder, som er det underrepræsenterede køn, i bestyrelsen. Målet er, at minimum to ud af seks valgbare bestyrelsesmedlemmer er kvinder senest i 2025. Ved udgangen af 2023 er der én kvinde blandt de valgbare medlemmer af bestyrelsen, og Fondens mål er dermed endnu ikke nået.

Bestyrelsen lagde ved valget til bestyrelsen i 2022 vægt på kontinuitet i bestyrelsesarbejdet og accepterede dermed, at måltallet for det underrepræsenterede køn ikke blev opfyldt. Bestyrelsen fastholder denne beslutning i 2023, og arbejdet fortsætter med at søge efter de(n) rette kandidat(er) fra det underrepræsenterede køn, som kan tiltræde en bestyrelsespost.

Fonden er grundet sin størrelse og ejerforhold undtaget kravet om en redegørelse om virksomhedens mangfoldighedspolitik, herunder mål for det underrepræsenterede køn på øvrige ledelsesniveauer.

Kønsmæssige sammensætning af ledelsen

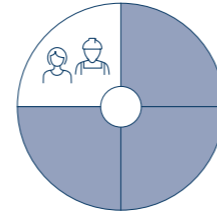
Øverste ledelsesorgan	2023
Samlet antal bestyrelsesmedlemmer	6
– heraf kvinder i %	17%
– Måltal i %	33%
Årstal for opfyldelse af måltal	2025

Øvrige ledelsesniveauer

Samlet antal ledelsesmedlemmer	4
– heraf kvinder i %	25%

Aktivt ejerskab af Danfoss

Integration af bæredygtighed i alt hvad Danfoss gør

Fonden ejer 48% af aktiekapitalen i Danfoss A/S og 86% af stemmerne. Fonden forvalter sit aktive ejerskab bl.a. ved at gøre sin indflydelse gældende i forbindelse med valg af bestyrelsesmedlemmer til Danfoss A/S. Danfoss' drift og fastlæggelse af strategi varetages af virksomhedens direktion og bestyrelse, som de senere år systematisk har integreret bæredygtighed i kernen af forretningen. Baggrunden for dette er det presserende behov for at reducere de globale udledninger af CO₂ og accelerere den grønne

omstilling. Ambitionen hos Danfoss er at ville være sine kunders foretrukne partner i CO₂-reduktion.

I en årrække har Danfoss arbejdet med at integrere bæredygtighed i alt, hvad virksomheden gør. Dette er forankret i strategien for grøn vækst, Core & Clear 2025. Denne strategi indeholder bl.a. tre fokusområder inden for ESG: Dekarbonisering, cirkularitet og mangfoldighed, lighed & inklusion.

↓ Danfoss har i 2023 udviklet roadmaps for dekarbonisering for hvert forretningssegment og forankret målene i linjeledelsen.

Dekarbonisering

Klimaforandringer er en af denne generations afgørende udfordringer. Det er også her, kernen i Danfoss' forretning er. Virksomheden udvikler de løsninger, der er nødvendige for at understøtte dekarbonisering af de industrier, Danfoss sælger til.

Danfoss understøtter dekarbonisering på en intelligent og kost-effektiv måde. Først fokuseres på at reducere energispild ved at skalere energieffektive teknologier og øge maskiners produktivitet. Dernæst fokuseres der på genbrug af energi gennem energiudnyttelse og sektorkobling. Endelig fokuserer tilgangen på at erstatte fossile brændstoffer med vedvarende energikilder. Den prioriterede rækkefølge af disse initiativer er afgørende for en effektiv dekarbonisering.

Danfoss har mål for reduktion af både egne emissioner (scope 1 og 2) og værdikædeemissioner (scope 3). Sidstnævnte udgør mere end 99% af virksomhedens samlede udledninger.

Egne emissioner reduceres gennem karbon-neutrale fabrikker, køb af vedvarende energi og bl.a. elektrificering af Danfoss' flåde af køretøjer.

Værdikædeemissioner opdeles i upstream (indkøb fra leverandører) og downstream (kundernes brug af virksomhedens produkter). Danfoss har defineret mulige løftestænger for reduktioner både upstream og downstream, som vil blive taget i brug i de kommende år. Et fællestræk for dekarbonisering i scope 3 er, at metoderne er komplekse og ofte kræver innovation og partnerskaber langs værdikæden. Danfoss ser dette som en mulighed for at samarbejde med forretningspartnere, leverandører, aktører i branchen og kunder for at nå de fælles mål for dekarbonisering af industrien.

I 2023 udgav World Business Council for Sustainable Development's (WBCSD) sin vejledning til beregning af undgåede emissioner. Undgåede emissioner er en måde at kvantificere besparelser opnået ved brugen af en bestemt løsning sammenlignet med en anden. Undgåede emissioner betyder for Danfoss potentielle besparelser for både direkte kunder og de endelige brugere af virksomhedens produkter.

Dekarbonisering

Mål	Fremskridt
<p>Scope 1 & 2</p> <p>46,2%</p> <p>reduktion i 2030 sammenlignet med 2019 (godkendt af Science Based Target initiative). Dertil at være CO₂-neutral i egen drift i samme tidsramme</p>	<p>10,7%</p> <p>Siden 2019 er de totale scope 1- og 2-emissionerne faldet med i alt 10,7% i forhold til 2019-baseline. Eksklusiv de ny-erhvervede BOCK® Compressors og Semikron faldt scope 1 og 2 emissionerne med 18%, hvilket viser en fortsat afkobling mellem udledninger og Danfoss' organiske salgsvækst på 2%.</p> <p>Sikring af langsigtede elkøbsaftaler (PPA'er) i Nordamerika og Kina, som forventes at resultere i henholdsvis 75% og 23% reduktioner i scope 1 og 2 emissioner i hver region.</p>
<p>Scope 3</p> <p>15% 25%</p> <p>reduktion i udledninger i 2030 sammenlignet med 2019</p> <p>reduktion af upstream scope 3-udledninger</p>	<p>Medlemskab af First Movers' Coalition, som udgør det største efterspørgselssignal globalt til støtte for nye klimateknologier i sektorer, der er svære at omstille.</p> <p>Udvikling af dekarboniseringsplaner for alle forretningsområder, som viser hvordan Danfoss vil opnå deres 2030-mål, og ejerskab for målene i linjeledelsen.</p> <p>Udvikling af en vejledning om undgåede emissioner med henblik på troværdig kvantificering af disse.</p>

Cirkularitet

Strategier for cirkularitet er nødvendige for at reducere Danfoss' scope 3-emissioner. Eksempler er blandt andre at øge genanvendt indhold i råmaterialerne i Danfoss' produkter og samarbejde med kunder om nye forretningsmodeller, såsom tilbagetagning, renovering og gensalg.

Danfoss har udviklet et Circularity Framework, en "Sustainable Design Guide" og en værktøjskasse, der vil blive implementeret som en del af alle nye produktudviklingsprocesser i 2024.

Selvom der er lang vej igen, var 2023 et transformationsår for Danfoss, også i arbejdet med cirkularitet. Virksomheden udviklede et "Circularity Framework", en "Sustainable Design Guide", og en understøttende værktøjskasse. Alle tre er klar til at blive implementeret i al ny produktudvikling fra 2024. I praksis betyder det, at bæredygtigheds- og cirkularitetshensyn fra 2024 vil være en del af al Danfoss' nye produktudvikling.

Circularity Framework er centreret om principperne om "Rethink, Reduce, Recirculate" og bygger på best practice eksempler. Ti underliggende bæredygtigheds- og cirkularitetsstrategier hjælper Danfoss' ingeniører med at udvikle nye produkter og vil være retningsgivende for forbedringer i den eksisterende produktportefølje.

"Rethink, Reduce, Recirculate"-tilgangen anvendes også på emballage, og der er iværksat mindre pilotprojekter vedrørende plast og emballage på tværs af Danfoss for at opbygge erfaring og vurdere potentialet for skalering. I 2024 er der fokus på at fastsætte mål for emballage og at skalere de mest lovende pilotprojekter.

Cirkularitet

Mål	Fremskridt
Udvikle og implementere rammerne for arbejdet med cirkularitet i Danfoss	Danfoss har udviklet et Circularity Framework, en "Sustainable Design Guide" og en værktøjskasse, som er klar til at blive implementeret som en del af alle nye produktudviklingsprocesser i 2024.
80% af nyudviklede solgte produkter skal være dækket af Danfoss' principper for cirkularitet i 2030	Bæredygtighedsvurdering introduceres i ny produktudvikling fremadrettet.
80% af de 25 største kunder skal indgå i samarbejde med Danfoss om cirkularitet	Der er indledt dialog og påbegyndt pilot-samarbejdsprojekter med de største kunder på tværs af alle segmenter. Fokusområderne omfatter returemballage og tilbagetagningsprogrammer.

Mangfoldighed, lighed og inklusion

Mål	Fremskridt
80% mangfoldige ledelsesteams i 2030	75,5% mangfoldige ledelsesteams – steget fra 67,4% i 2022
30% af lederstillinger besat med kvinder senest i 2025	22,1% af lederstillinger var besat af kvinder – steget fra 21,0% i 2022

Mangfoldighed, lighed og inklusion

Danfoss ønsker at tilbyde lige muligheder for alle medarbejdere, uanset hvem de er, eller hvor de arbejder i verden. Medarbejderne skal føle sig værdsatte, respekterede og trygge med henblik på at kunne yde deres bedste. De skal desuden kunne arbejde uden at blive udsat for chikane eller diskrimination af nogen art.

Danfoss anerkender, at mangfoldighed kommer til udtryk på forskellige måder og områder: synlige og ikke-synlige, uddannelse, erhvervs erfaring, kompetencer, køn, alder, nationalitet, etnisk oprindelse, seksuel orientering, handicap, religion og meget mere.

Danfoss har konkrete mål for andelen af kvinder i lederstillinger og mangfoldige ledelsesteams. Sidstnævnte defineres som mindst to køn og to nationaliteter på ledelsesniveauerne fra den administrerende direktør og tre niveauer under.

I 2023 blev der arbejdet videre i de "medarbejderressourcegrupper", som skal bidrage til at identificere og fjerne eksisterende barrierer for inklusion i Danfoss. Grupperne arbejder med fem globale temaer: Etnicitet/nationalitet, køn, handicap, alder og LGBTQ+. Medarbejderne har etableret og leder selv 45 grupper rundt om i verden, som arbejder aktivt med disse temaer.

Håndtering af klimarelaterede finansielle risici og muligheder

Der blev gennemført en foreløbig vurdering af klimarelaterede risici og muligheder i 2023. Resultatet er ikke udtømmende og vil blive forbedret yderligere i 2024. De foreløbige risici og muligheder, der er identificeret, omfatter:

Klimarelaterede finansielle risici

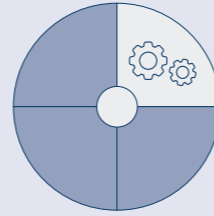
- **Akutte fysiske risici:** Oversvømmelser og storme. Danfoss' fabriksanlæg vurderes hvert år i forhold til flere klimarelaterede risikoeksponeringer. Vurderingen foretages af en tredjepart og omfatter bl.a., hvis det skønnes nødvendigt, besøg og inspektion på stedet. Klimarelaterede forstyrrelser i driften kan føre til tabt fortjeneste.
- **Kroniske fysiske risici:** Tørke. Danfoss' aktiviteter kan afhænge af bestemte lokationers adgang til vand og/eller regler, der begrænser brugen heraf. Der er gennemført en koncerndækkende vurdering af vandforbruget i områder med vandknaphed. Forstyrrelser i driften kan føre til tabt fortjeneste.

Klimarelaterede finansielle muligheder

- **Energieffektive teknologier, der muliggør dekarbonisering:** Danfoss oplever en stigende efterspørgsel efter lavemissionsprodukter og -serviceydelser, som udgør kernen i Danfoss' forretningsmodel.

Aktivt ejerskab af driftsaktiviteter

Certificering og bæredygtighedsstrategi peger fremad

Det væsentligste aktiv i Bitten & Mads Clausens Fond har altid været, og er stadig, Danfoss. Dog er der over årene kommet nye aktiver og selskaber til, hvilket betyder, at Fonden i dag er ejer af flere driftsselskaber.

Kriteriet for ejerskab er, at virksomheder, som Fonden har fuldt eller delvist ejerskab af, er til gavn for Danfoss.

Fondens væsentligste driftsaktiviteter i 2023 er:

- **Steigenberger Alsik Hotel & Spa (Alsik).** Som en del af udviklingen af Byens Havn i Sønderborg investerede Fonden i byggeriet og har derudover ansvar for driften af Alsik. Aktiviteten tilgodeser Danfoss' behov for konferencefaciliteter samt overnatningstilbud til udenlandske medarbejdere, samarbejdspartnere og besøgende. Alsik er desuden en vigtig del af Fondens arbejde med at gøre Sønderborg til en attraktiv GoTo destination for erhvervs- og leisuerturisme. Hotellet åbnede i 2019. Fonden ejer Alsik 100%.
- **Sønderborg Lufthavn.** For at sikre luftfart til Als, hvilket anses som en helt afgørende forudsætning for både drift af international virksomhed og turisme i området, overtog Fonden i 2021 50,2% af ejerskabet i Sønderborg Lufthavn. De øvrige aktier ejes af Sønderborg Kommune.
- **Nordborg Resort.** Ud fra et ønske om at sikre en positiv udvikling i beskæftigelse og økonomi i et ellers udfordret område af Als indgår Fonden i ejerskabet af Nordborg Feriepark Holding A/S, som udvikler og opfører Nordborg Resort, der forventes at åbne i 2025. Fonden ejer 30% af selskabet, mens de resterende 70% af aktiekapitalen ejes af Linak Holding A/S.

I hvert selskabs bestyrelse sidder en repræsentant fra Fonden, som sikrer, at selskaberne bliver drevet i overensstemmelse med Fondens formål og intention med ejerskabet.

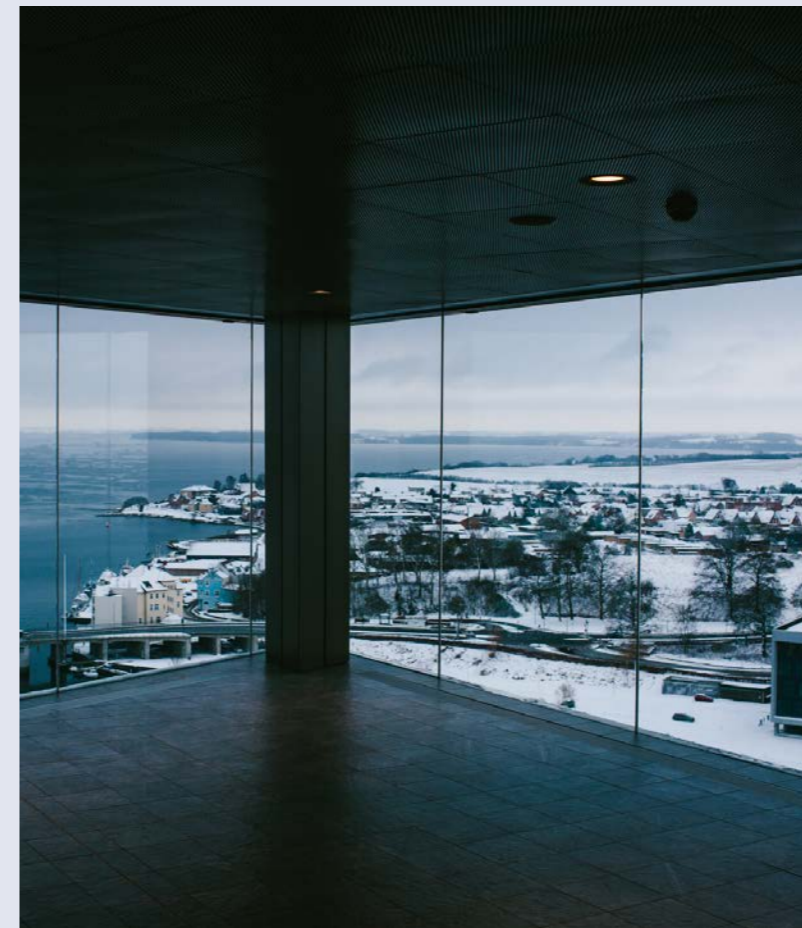
Bæredygtighed i det aktive ejerskab

Fonden udfører det, som i anbefalingerne til god fondeledelse kaldes "aktivt ejerskab", hvor Fonden udgør det stabile fundament for virksomhedernes langsigtede udvikling, bidrager til ledelsen ved udpegning af bestyrelsesmedlemmer i virksomhederne og løbende følger datterselskabernes udvikling.

I overensstemmelse hermed er det Fondens praksis at formulere mål for de ejede selskaber, samt undersøge muligheder og påvirke beslutninger i samråd med ledelsen og under hensyntagen til de vilkår, som gælder for selskabets drift.

Fonden har i 2023 høstet frugterne fra forrige års implementering af et professionelt energistyrings- og -ledelsessystem, der opsamler, behandler og præsenterer energirelaterede data. Systemet har gjort det muligt at foretage løbende overvågning af forbruget af el, vand og varme, og foretage korrigerende handlinger. (Læs mere om dette på næste side). Der indsamles foreløbig data fra Alsik og Videnhuset (en kontorejendom ejet af Fonden).

Fonden har i 2023 høstet frugterne fra forrige års implementering af et professionelt energistyrings- og ledelsessystem, der opsamler, behandler og præsenterer energirelaterede data.

Alsik – et Green Key-certificeret hotel

Alsik er Sønderborgs mest moderne hotel med konference og mødefaciliteter, spa og restauranter i topklasse. Fonden ejer 100% af bygningerne og har derudover ansvar for driften af hotellet med alle dets faciliteter. Fonden har i 2023 samarbejdet med hotellets direktion om, gennem business reviews, at skabe en rentabel drift efter nogle svære opstarts-år midt i corona-pandemien. Et andet bidrag til hotellets drift har været arbejdet med at implementere et energistyrings- og ledelsessystem på Alsik.

Alsik blev i 2023 certificeret ud fra Green Key-mærkets kriterier. Green Key er turismens internationale miljømærke, som i dag benyttes i 60 lande. For at blive certificeret skal virksomhederne leve op til en lang række konkrete miljøkrav og forpligte sig til løbende at reducere sin miljøpåvirkning og CO₂-aftryk, som kontrolleres jævnligt gennem en omfattende godkendelsesprocedure.

Alsik blev ved certificeringen positivt anerkendt for, at bygningen fra start var fremtidsikret med investeringer i bl.a. styring og monitorering af energiforbrug og for det følgende målrettede arbejde med at nedbringe hotellets CO₂-udledning.

Siden 2022 har der været fulgt op på den løbende overvågning af forbruget af el, vand og varme, hvilket har ført til:

- Optimering af ventilation så luftmængden reduceres, når der ikke er gæster
- Regulering af varmestyring så opvarmning sker via radiatorer og ikke via ventilationsluften
- Optimering af køling så der ikke køles unødvendig meget i kælder og personaleområder
- Installation af vandspærreteknologi på brusere i værelser og indføring af berøringsfri armaturer på alle offentlige vaske for at begrænse vandforbruget.

De store energibesparende tiltag blev implementeret i sidste del af 2023, og sammenligner man november og december med samme måneder i 2022, opnåedes en energibesparelse på 7%. For hele året 2023 sammenlignet med 2022 var besparelsen på 1%. Uden at implementere yderligere energibesparende tiltag kan der forventes en energibesparelse på omkring 5% i 2024 i forhold til 2022*.

I den daglige drift er der fokus på, at hotellets restauranter og roomservice drives med dedikeret brug af lokale råvarer i sæson for at reducere CO₂-udledninger fra produktion, opbevaring og transport. Desuden affaldssorteres der på hotellet, hvor f.eks. madaffald afhentes af Daka Refood, der sørger for at affaldet genbruges som gødning eller i produktion af biogas.

Sammenlignet med Energistyrelsens nøgletal for hoteller har Alsik et energiforbrug svarende til øverste tredjedel af hoteller i Danmark. Det skyldes særligt hotellets spa-afdeling. Muligheden for at udnytte overskudsvarme fra bygningens varmepumper undersøges og forventes i fremtiden at kunne anvendes til opvarmning af brugsvand. Overskudsvarme forventes også anvendt i hotellets spa-afdeling til opvarmning af pools. Det vil imødekomme en bemærkning i Green Key-juryens bedømmelse om netop spaområdets energiforbrug.

* Energibesparelse opgøres som den procentvise forskel mellem forbrugstal i to på hinanden følgende år. Forbrugstal oplyses af forsyningselskabet.

← Første spadestik til modernisering af Sønderborg Lufthavn den 1. december 2023.

Sønderborg lufthavn – masterplan med bæredygtighed integreret

Fonden har siden juli 2021 ejet 50,2% af aktierne i Sønderborg Lufthavn, mens 49,8% ejes af Sønderborg Kommune.

Det betragtes som en grundlæggende forudsætning for at drive en global virksomhed med hovedsæde på Als, at det er muligt at flyve til og fra Sønderborg. Fonden er ligeledes overbevist om, at et proaktivt syn på udviklingsmulighederne vil styrke lufthavnens position som uvurderlig infrastruktur for hele området – nu og i fremtiden.

I 2023 har bestyrelsen for lufthavnen udarbejdet en ny masterplan med en ambition for lufthavnens drift, som har til mål at øge det årlige passagertal til 150.000 over de kommende år. Det skal ske gennem et udvidet samarbejde med en bred vifte af virksomheder og aktører i Sønderjylland og Nordtyskland, så det lokale netværk rundt om lufthavnen styrkes og udbygges, mens flere operatører begynder at benytte den.

Et af de første skridt i planen er en modernisering af lufthavnens tekniske og bygningsmæssige faciliteter. Arbejdet er påbegyndt i 2023, og slutter i 2027 med indvielsen af en ny terminalbygning, der kan efterleve kravene til en DGNB Guld-certificering.

Masterplanen indebærer også udviklingen af en bæredygtighedsstrategi, som forventes vedtaget i 2024. Den vil først og fremmest skulle sikre at lufthavnen bliver udviklet og drevet CO₂-neutralt, indenfor scope 1, 2 og 3, men også at lufthavnen er til gavn for nærområdet og lokalsamfundet og er med til at udvikle Sønderborg som et attraktivt sted at bo og drive virksomhed.

Således er visionen, at Sønderborg Lufthavn i 2029 er CO₂-neutral på linje med ProjectZeros ambition og masterplan for at opnå CO₂-neutralitet for hele Sønderborg Kommune i 2029. (Læs mere om ProjectZero på side 22). Udviklingen af lufthavnen koordineres med ProjectZero for at sikre et højt og konstant fokus på bæredygtige og fremtidssikre løsninger. Det betyder f.eks., at de tre grundprincipper for ProjectZero-modellen, energieffektivitet, sektorkobling og vedvarende energi, også benyttes i lufthavnens udviklingsarbejde.

Konkrete indsatser, som allerede ligger fast, er bl.a.:

- At klimapåvirkninger fra lufthavnens bygninger efterlever kravene til en DGNB Guld-certificering. Herefter bliver driften af Sønderborg Lufthavn med fokus på bl.a. sektorkobling et centralt element i at gøre lufthavnen CO₂-neutral.
- At fly, der betjener Sønderborg Lufthavn, så vidt muligt anvender bæredygtigt flybrændstof (SAF), ligesom produktionen af SAF skal ske i lufthavnens nærområde. Ruten mellem Sønderborg og København er allerede i dag den første danske indenrigsrute, hvor flyenes brændstof er tilsat den højeste mulige mængde SAF. Det betyder en reduktion af CO₂-udledninger fra ruten på anslået fire procent.
- At lufthavnen har valgt at investere i en ny de-icer, som kommer til at køre på el. Den nye de-icer forventes at blive sat i drift i april 2024.

Nordborg Resort – tilpasset naturen

Fonden ejer 30% af Nordborg Resort, som forventes at byde sine første gæster velkommen i 2025. De mange aktiviteter på og omkring den nye feriedestination vil medvirke til at skabe ny udvikling på Nordals, som gennem flere år har lidt under tab af industriarbejdspladser.

Resortet skal bestå af et bycenter med aktiviteter, butikker og restauranter i nærheden af et tropisk vandland, samt 440 ferie- og sommerhuse (i fase 1) ejet af hhv. resortet og private. Herudover er der planlagt besøgsårde, observatorium, stor aktivitetspier, strandcafe, og en lang række andre udendørs aktiviteter på området.

Hovedidéen med resortet er, at det skal være tilpasset naturen og ikke omvendt, og omfattende markedsundersøgelser i Danmark og Nordtyskland peger på, at oplevelsesmarkedet er klar til et resort med dette udgangspunkt.

↓ Byggeriet af det kommende vandland, Nordborg Resort, december 2023.

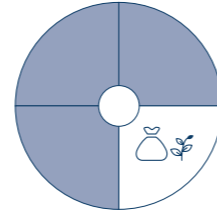
Bæredygtighed spiller en central rolle i udviklingen af resortet ved f.eks. at:

- Præcertificere resortet til DGNB Guld som det første ferieresort i verden.
- Tage hensyn til naturen ved at afholde sig fra at gøde og benytte pesticider. Tidligere markarealer tømmes for kvælstof og der sættes omkring 10.000 nye planter for at øge biodiversiteten.
- Vælge træ som byggematerialer, hvilket indebærer få krav til vedligehold.
- Bruge Danfosskomponenter til at muliggøre køling af bycenteret og genanvende overskudsvarme, så driften af vandparken i resortet benytter så lidt ny energi som muligt.

Hovedidéen med resortet er, at det skal være tilpasset naturen og ikke omvendt, og omfattende markedsundersøgelser i Danmark og Nordtyskland peger på, at oplevelsesmarkedet er klar til et resort med dette udgangspunkt.

Formueforvaltning

Øget fokus på bæredygtighed

Fondens formue forvaltes via investeringer i bl.a. værdipapirer og fast ejendom. Detaljerede oplysninger om Fondens formueforvaltning fremgår af Fondens årsrapport 2023.

Investeringer i værdipapirer

Fondens position i forhold til ansvarlige investeringer er fastlagt i Fondens investeringsstrategi, som angiver, at der lægges vægt på socialt ansvarlige investeringer, uanset om Fonden investerer direkte eller via kapitalforvaltere. Desuden dikterer investeringsstrategien, at Fonden ikke investerer direkte eller indirekte i virksomheder som hovedsageligt beskæftiger sig med tobaks- og våbenindustri og ej heller i miljøbelastende aktiviteter.

Fonden ansatte i 2023 en investeringschef med ansvar for implementering af Fondens investeringsstrategi, hvilket bl.a. omfatter et fokus på ESG i Fondens formueforvaltning.

Investeringschefen varetager dialogen med Fondens kapitalforvaltere og følger op på deres forpligtelse i overensstemmelse med strategien. Det indebærer bl.a., at forvalterne har politikker for ansvarlige investeringer, hvorunder de forpligtiger sig til at udføre screeninger af investeringer foretaget på vegne af Fonden, og på den baggrund ekskluderer virksomheder, der er involveret i samfundsmæssige skadelige aktiviteter og adfærd. Det er f.eks. virksomheder, der bryder med normer som i FN's Global Compact.

Fondens midler er primært investeret indirekte i fonde eller investeringsforeninger. Disse indirekte investeringer tilsigtes som minimum at være klassificeret som en artikel 8-fond under EU's Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR), hvor bæredygtighed indgår i investeringsbeslutninger, dog uden at der er opstillet konkrete bæredygtigheds-mål for disse. Derudover ses der positivt på forvaltere, der inkluderer bæredygtighed i deres investeringsbeslutninger.

Investeringer i fast ejendom

Fondens investeringer i fast ejendom sker enten direkte eller via datterselskaber (Se årsrapport for oversigt over nuværende investeringer). Fondens ejendomsinvesteringer består i 2023 af byggerier med meget forskellig størrelse og anvendelse.

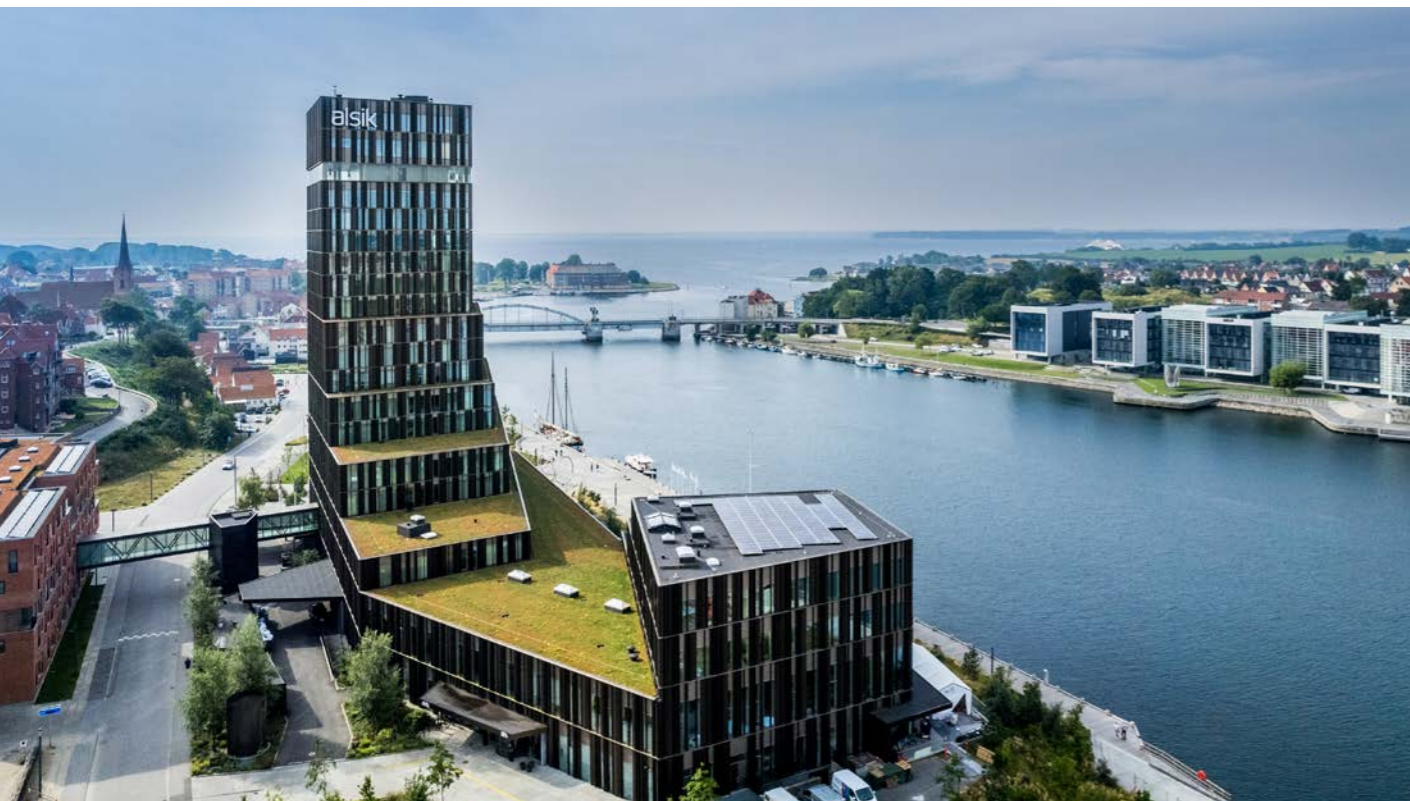
Fonden tager altid bestik af mulighederne for certificering og/eller optimering af bæredygtighed i løsningerne i forbindelse med sine ejendomsinvesteringer. Ud fra en samlet betragtning realiseres forbedringer, der er til fordel for byggeriet, dets anvendelse og samlede bidrag til målet om at gøres Sønderborg CO₂-neutral i 2029. I certificering af byggerierne benytter Fonden DGNB's standard, som bygger på FN's definition af bæredygtighed og er tilpasset det danske bygningsreglement, standarder, byggetraditioner og dansk lovgivning. Ud af Fondens byggerier er tre i dag DGNB-certificeret.

- **Ejendommen, som huser Alsik Hotel & Spa**, ejes 100% af Fonden. Den blev oprindeligt bygget til at overholde et beregnet energibehov til opvarmning, køling, ventilation og varmt brugsvand, der svarede til en lavenergiramme, som var 2 klasser bedre, end minimumskravene i bygningsreglementet på tidspunktet for opførelse. Efter bygningens ibrugtagning er der løbende fulgt op med forbedringer i de tekniske installationer, særligt fra 2022 og frem, hvor et energiledelsessystem er implementeret. Fonden har gennem kompetencer i ejendomsafdelingen bistået hotellet i dette arbejde. Indsatsen fortsætter og har i 2023 fået styrket sit grundlag med en Green Key-certificering af hotellets drift, som forpligter til løbende forbedringer.

- **Videnshuset** er ejet 100% af Fonden, som også forestår driften af bygningen. Bygningen var ved udgangen af 2023 fuldt udlejet. Videnshuset er sammen med Alsik-bygningen omfattet af ejendomsafdelingens arbejde med energiledelse. Der er i 2023 derfor udført forbrugsmålninger i driften af bygningen, og på baggrund heraf er der iværksat initiativer, som har ført til en samlet energibesparelse for 2023 på 7% i forhold til forbruget i 2022. Fremskrivning af foreløbige besparelser indikerer, at der i 2024 kan forventes en energibesparelse på 25% sammenlignet med 2023*.

- **Danfoss House** ejes 100% af Fonden, og de 14 lejligheder i bygningen udlejes til Danfoss-medarbejdere, som skal arbejde på hovedkontoret i en afgrænset periode. Byggeriet stod klar til indflytning i februar 2024. De opsatte mål om at få byggeriet DGNB platin-certificeret forventes indfriet. Det er bl.a. sket gennem lokalt indkøbte materialer med særlige klimaegenskaber og implementering af Danfoss' energieffektive løsninger. Bygningen skal fungere som et levende test- og demonstrationscenter for Danfoss. Et centralt princip for byggeriet har været brug af traditionelle materialer som tegl, beton og kendte teknologier, for at bevise at man selv med brug af gængse materialer kan opnå en høj grad af bæredygtighed.

* Energibesparelse opgøres som den procentvise forskel mellem forbrugstal i to på hinanden følgende år. Forbrugstal oplyses af forsyningselskabet.

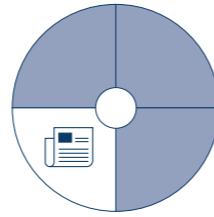

Bitten & Mads Clausens Fonds investeringer i fast ejendom

- **Alsik-bygningen** (100%)
- **Sergenten** (100%)
- **Havnens P-hus** (100%)
- **Danfoss House** (100%) Byggeriet er præcertificeret til DGNB-platin.
- **Videnshuset** (100%) Første etape fra 2013 er ikke DGNB-certificeret. Anden etape fra 2020 er DGNB Guld-certificeret.
- **CIE, Center for Industriel Elektronik-bygningen** (50%)
- **Vidensparken ved Alision** (50%)
- **Seniorbofællesskab** (30%) Byggeriet er DGNB præcertificeret til Guld.
- **Indkøbscenteret Borgen** (20%)

Projekter og uddelinger

Bæredygtighed i uddelinger

Fondens uddelinger og projekter finansieres gennem indtægter, som primært består af udbytte fra Danfoss A/S. Hvert år godkender bestyrelsen en økonomisk fremskrivning af Fondens fem strategiske spor, inden der disponeres midler til uddelinger og projekter.

Uddelinger foretages på baggrund af Fondens uddelingspolitik og den årlige uddelingsramme fastlagt af Fondens bestyrelse. Fondens uddelingskomité beslutter på minimum fire årlige møder, hvordan uddelingsmidlerne fordeles. Fonden kan ikke ansøges om støtte, og projekter kommer hovedsageligt til Fondens kendskab via indstillinger fra Danfoss eller henvendelser fra andre relevante stakeholdere. Se også afsnittet i årsrapporten om Fondens uddelinger.

Fondens uddelingspolitik definerer tre overordnede spor, som er tæt relateret til Danfoss' geografiske lokationer samt forretningsfokus, og i overensstemmelse med Fondens primære formål: at være til gavn for Danfoss.

De tre spor kan ses i grafikken på modsatte side. Uddelingsspor C har titlen bæredygtighed med fokus på miljø og klima, og de to andre spor er stærke bidragydere til social bæredygtighed, som i Fondens lokale kontekst i Sønderjylland har høj prioritet og værdi i arbejdet for et bæredygtigt, stærkt og sammenhængende lokalsamfund.

Bæredygtighed i årets aktiviteter

Flertallet af støttede aktiviteter i 2023 har haft et flerårigt sigte, hvor Fonden med sin støtte og engagerede deltagelse bidrager til udviklingen af bæredygtighed i aktiviteterne. Afhængigt af projekt og aktivitet sker det på forskellige måder. Nogle projekter har et indbygget fokus på bæredygtighed som et grundlag for projektets eksistens og succes.

Andre projekter har på eget initiativ valgt at intensivere arbejdet med bæredygtighed. Det gælder f.eks. Universe Science Park, hvor arbejdet bakked op af Fonden, der via sit engagement i parken er med til at gøre indsatsen mulig.

Beløbsmodtagere, hvis arbejde med bæredygtighed bør fremhæves, er:

- **Universe Science Park.** Parken er i 2023 blevet certificeret som Green Attraction under Green Key-ordningen og har bl.a. arbejdet dedikeret med affaldssortering for gæster, energiforsyning, energieffektivisering og indkøb. Parkens ESG-ansvarlige har delt disse erfaringer med Alsik Hotel & Spa i forbindelse med Green Key-certificeringsprocessen her.
- **ProjectZero-Fonden.** Denne fond sætter retning for arbejdet frem mod målsætningen om, at Sønderborg Kommune er CO₂-neutral i 2029. Integrationen af ProjectZeros ideer og metoder træder også frem i Fondens øvrige driftsaktiviteters øgede fokus på grøn omstilling og bæredygtighed. ProjectZero har i 2023 bl.a. indgået samarbejde med forsyningsselskabet Sønderborg Varme om at undersøge, hvordan man med størst mulig økonomisk og miljømæssig bæredygtighed kan bringe fjernvarme ud til mindre landsbyer i området.
- **GoTo Fonden** – hvis formål er at tiltrække nye indbyggere til Sønderborg kommune. ProjectZeros ambition og resultater spiller en ikke ubetydelig rolle i branding af området over for den målgruppe, man ønsker at tiltrække. Sønderborg Kommune vil med en ny strategi sikre en nettotilvækst i indbyggertallet i Sønderborg Kommune frem mod 2030. Konkret skal antallet af borgere i kommunen være 5.000 højere i 2030 i forhold til den aktuelle befolkningsfremskrivning fra Danmarks Statistik.
- **Rethink Cities**, som har modtaget tilskud til udvikling af en tilbagevendende, årlig event om bæredygtige byer i samarbejde med Sønderborg Kommune.
- **Foreningen AlsFynForbindelsen**, som har iværksat yderligere undersøgelser af, hvordan en forbindelse kan realiseres med mindst mulig naturpåvirkning.

Fondens tre uddelingsspor

A. Nærområder og lokalsamfund

B. Forskning og uddannelse

C. Bæredygtighed

Fondens uddelinger i 2023

I 2023 har Fonden foretaget uddelinger for 114,4 mio. kr. (2022: 124,4 mio. kr.). Derudover har Fonden tilbageført uddelinger for 15,1 mio. kr. (2022: 22,2 mio. kr.).

Netto-uddelinger i indeværende år har været til følgende modtagere og projekter:

- **Fonden Universe Science Park** har modtaget 32,1 mio. kr. til drift og opgradering af eksisterende faciliteter.
- **Fonden til fremme af elitesport** og kultur i Sønderjylland har modtaget 4,0 mio. kr. til Herrehåndbolden i Sønderborg.
- **Fabrikant Mads Clausens Fond** har modtaget 15,0 mio. kr. til uddeling til projekter omkring Danfoss A/S i Sønderjylland inden for uddannelse, helse, idræt og kultur.
- **Alsie Express A/S** har modtaget 14,6 mio. kr. til at opretholde flyruten mellem Sønderborg og København.
- **AlsFynForbindelsen** har modtaget 3,0 mio. kr. til aktiviteter og drift i 2023 og 2024.
- **GOTO Sønderborg** har modtaget totalt 6,0 mio. kr. til gennemførelse af aktiviteter i 2023 og 2024.
- **Sønderborg Kommune** har modtaget 3,0 mio. kr. til opgradering af Havnebadet ved Byens Havn.
- **Slots- og Kulturstyrelsen** har modtaget 5,5 mio. kr. til udskiftning af orglet i Gråsten Slotskirke.
- **Red Barnet** har modtaget 1,0 mio. kr. til generel humanitær bistand til jordskælvs ofre i Tyrkiet og Syrien.
- **Fredericia Maskinmesterskole** har modtaget 5,5 mio. kr. til indretning af nye undervisningslokaler i Sønderborg.
- **Sønderborg Varme A/S** har modtaget 0,9 mio. kr. til analyse af nyt lokalvarmesystem.
- **Studiebolig Syd** har modtaget 5,4 mio. kr. til drift af midlertidige studieboliger i Sønderborg.
- **Rethink Cities** har modtaget 0,8 mio. kr. til afholdelse af en konference om bæredygtighed i Sønderborg i 2024.
- **ProjectZero Fonden** har modtaget 5,0 mio. kr. til drift samt til udarbejdelse af en masterplan for den fortsatte rejse mod målet i 2029.
- **Danfoss Uddannelsesfond** har modtaget 0,7 mio. kr. til uddeling af legater til studerende.
- **Idrætshøjskolen Sønderborg** har modtaget 4,5 mio. kr. til nyt halbyggeri.
- **Ringriderfesten i Sønderborg** har modtaget 0,7 mio. kr. til afholdelse af Ungefrokost.
- **Udviklingsråd Sønderjylland** har modtaget 0,3 mio. kr. til aktiviteter i 2023.
- **Slovensk Røde Kors** har modtaget 0,1 mio. kr. til at støtte ofre for oversvømmelsen i Slovenien.

ProjectZero

Fra det lille til det store nul

Siden 2007 har Bitten & Mads Clausens Fond støttet et af Danmarks mest banebrydende klimaprojekter i form af ProjectZero. Et initiativ som gennem årene har modtaget mange anerkendelser, senest i form af EU's Mission Label, der anerkender ProjectZero for sin metode, der viser vejen til klimaneutralitet for andre.

Gennem ProjectZero har Sønderborg vist, hvordan et lokalsamfund kan fremskynde dekarbonisering ved at følge en omkostningseffektiv masterplan og sætte handling bag planen.

Det har hele vejen igennem været partnerskabet mellem offentlige og private partnere, der har været ryggraden i initiativet. Udviklingen af en unik samarbejdskultur i Sønderborg er nøglen til ProjectZeros succes og resultater.

↓ Kontraktunderskrivelse mellem Danfoss, ProjectZero og Singapore Polytechnic om at gøre universitets campus CO₂-neutral.

ProjectZero er i virkeligheden mange ting. Det er først og fremmest en ambition om at gøre Sønderborg Kommune CO₂-neutral i 2029. Det er desuden en fond, der driver og koordinerer aktiviteter for at nå netop denne målsætning. Det er en ambition om at have global impact gennem samarbejde i offentligt-private partnerskaber. Og så er det en dokumenteret opskrift på, hvordan man enkelt og med omkostningsgevinster på op til 50% kan gennemføre CO₂-reduktioner i et område.

Nullet nås ikke ved tilfældigheder, men gennem en målrettet og systematisk indsats, som man kan se og måle resultaterne af. Sådan er det lykkedes at holde momentum på et stort og ambitiøst projekt, der indtil nu strækker sig over 17 år.

Bitten & Mads Clausens Fond har siden ProjectZeros begyndelse bidraget til finansieringen af initiativet, og Fonden har to ud af syv pladser i bestyrelsen. Fondens engagement i ProjectZero betyder bl.a., at man kan agere med en bevidsthed om, at der er plads til at tænke langsigtet og have et højt ambitionsniveau.

Begge dele er helt centrale for at lykkes med ProjectZeros overordnede mål: At gøre Sønderborgs energiforsyning CO₂-neutral i 2029. Et mål man er godt på vej til at lykkes med, og hvor udledningerne siden 2007 er reduceret med 57%. Det intensive fokus på at fortsætte med at reducere lokalt fortsætter, og indebærer bl.a. et mål om at få gas udfaset af fjernvarmeløsningerne.

Internationale aftaler

Sideløbende med at nå "nullet" i Sønderborg i 2029 er jorden gødet for en international udbredelse af ProjectZeros model. Det tog for alvor fart i 2022, hvor Det Internationale Energiagenturs holdt sit årsmøde i Sønderborg. Her oplevede energiministre fra mange af verdens lande, hvordan ProjectZeros opskrift, via lokal forankring og samarbejde, kan føre til solide resultater inden for en overskuelig årrække.

»Verden savner konkrete eksempler på, hvordan energisystemer kan indrettes på en måde, der gør det muligt at opnå CO₂-reduktioner med tekniske løsninger, der allerede findes i dag. De eksempler har ProjectZero«

Lars Tveen, formand for ProjectZeros bestyrelse og direktør i Fonden.

I 2023 og tidligt i 2024 har ProjectZero været del af flere internationale samarbejdsaftaler:

- **Singapore** – hvor et af Singapores største universiteter, Singapore Polytechnic, vil være nationalt forbillede og gøre hele campusområdet CO₂-neutralt. Opskriften kommer fra ProjectZero, som sammen med Danfoss skal bistå Singapore Polytechnic med viden, koncepter, implementeringsmodeller og kosteffektive løsninger. Ambitionen er, at Singapore Polytechnic skal fungere som inspiration og showcase for Singapores andre uddannelsesinstitutioner.
- **Polen** – hvor der er indgået aftale mellem ProjectZero og den polske provins Nedre Schlesien, som med bistand i form af viden og modeller fra ProjectZero skal gøre provinsens fjernvarmesystem grønt. Det udgør et vigtigt første skridt i udfasning af de 80% af Polens energiforsyning, som i øjeblikket er baseret på fossile brændstoffer.

ProjectZeros opskrift på kosteffektive CO₂-reduktioner:

- 1 Energieffektivitet:**
Den grønneste energi er den vi ikke bruger
- 2 Sektorkobling:**
Genbrug den allerede producerede energi flere gange
- 3 Bæredygtig energi:**
Brug energi der er produceret bæredygtigt

ProjectZero-modellen har fokus på at skabe og demonstrere et integreret energisystem i en hel kommune, baseret på ProjectZeros opskrift.

De forskellige energikilder og sektorer kobles sammen i et fleksibelt netværk, der arbejder som et sammenhængende system.

- **Tyskland** – hvor der er truffet en national beslutning om, at 45% af varmforsyningen til landets husstande i 2045 skal komme fra fjernvarme. I dag er andelen 15%. Det har ført til flere delegationsbesøg i Sønderborg, som alle har søgt inspiration hos ProjectZero.

"Vi er stolte af, at vi kan inspirere andre til at bruge vores opskrift på en hurtig og kosteffektiv omstilling. Vi er meget bevidste om, at vores primære mål er at gøre energisystemet i Sønderborg CO₂-neutralt. Men kan vi samtidig være med til at sætte et globalt klimaaftryk, ved at skalere vores model til andre byer og lande, så vokser det lille nul til et stort nul." siger Brian Seeberg, der er administrerende direktør i ProjectZero.

**BITTEN &
MADS CLAUSENS FOND**
TIL GAVN FOR DANFOSS